

**СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ РАУФА АБЛЯЗОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вчена рада

Східноєвропейського університету
імені Рауфа Аблязова

від 18.12.2020 протокол № 3

Голова Вченої ради, ректор
Східноєвропейського університету
імені Рауфа Аблязова

 І.Б. Чудаєва

ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО ПІДГОТОВКУ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ
ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ РАУФА АБЛЯЗОВА**

ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказ Університету

Від 21.12.2020 №18

Черкаси 2020

1 Загальні положення

1.1 Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії Східноєвропейського університету імені Рауфа Аблязова (далі - Положення) розроблено відповідно до Законів України «Про освіту» від 05 вересня 2017 р. № 2145-УШ, «Про вищу освіту» від 01 липня 2014р. № 1556-УІ, «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26 листопада 2015 р. № 848-УІ, Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 зі змінами, Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 р. № 167, Статуту Університету, а також інших чинних нормативно - правових актів.

1.2 Це Положення є нормативним документом, що визначає механізм та основні правила підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) та науковому рівнях вищої освіти (далі - здобувачі) з метою здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії.

1.3 Це Положення встановлює порядок вступу, прийому і підготовки науково-педагогічних кадрів через аспірантуру Східноєвропейського університету імені Рауфа Аблязова (далі - Університет), атестації здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, призначення і моніторингу якості роботи наукових керівників та консультантів, а також організації роботи зі здобувачами в Університеті.

1.4 Проведення освітньої діяльності на третьому (освітньо - науковому) рівні вищої освіти проводиться відповідно до отриманої ліцензії.

1.5 Координацію та контроль за діяльністю структурних підрозділів Університету, що здійснюють підготовку здобувачів в аспірантурі (а також поза аспірантурою) Університету, здійснює відділ аспірантури, що підпорядковується проректору з науково-педагогічної роботи.

1.6 Основною формою підготовки здобувачів ступеня доктора філософії на третьому рівні вищої освіти є аспірантура. До аспірантури на конкурсній основі приймаються особи, які здобули ступінь магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста).

1.7 Фінансування підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Університеті здійснюється за рахунок коштів юридичних та фізичних осіб (на умовах контракту).

1.8 Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії проводиться в Університеті за очною (денною) та заочною формою навчання.

1.9 Здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза

аспірантурою здійснюється за рахунок коштів юридичних та фізичних осіб (на умовах контракту).

1.10 Підготовка іноземних громадян та осіб без громадянства здійснюється на підставі:

- за рахунок коштів юридичних та фізичних осіб (на умовах контракту).

1.11 Іногородні здобувачі вищої освіти на підставі довідки з постійного місця реєстрації забезпечуються гуртожитком для несімейних.

1.12 Університет надає здобувачам можливість користуватися навчальними приміщеннями; бібліотекою, у тому числі навчальною, навчально-методичною та науковою літературою; обладнанням, устаткуванням й іншими засобами навчання на умовах, визначених Правилами внутрішнього розпорядку для працівників і студентів Східноєвропейського університету імені Рауфа Аблязова.

1.13 Мовою навчання в Університеті є українська.

2 Прийом до аспірантури

2.1 Прийом до аспірантури здійснюється на конкурсній основі відповідно до Умов прийому на навчання до закладів вищої освіти України, Правил прийому до аспірантури Східноєвропейського університету імені Рауфа Аблязова (далі - Правила прийому), що затверджуються Вченою радою та оприлюднюються на офіційному сайті Університету. Правилами прийому визначаються:

- процедура, перелік і строки подання документів для вступу до аспірантури Східноєвропейського університету імені Рауфа Аблязова;
- зміст, форма і строки вступних випробувань.

2.2 План прийому в аспірантуру на наступний навчальний рік за державним замовленням за кожною зі спеціальностей (освітньо-науковою програмою) на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти в Університеті визначається в межах ліцензованого обсягу.

2.3 Прийом заяв та документів, оформлення особових справ вступників здійснює відбіркова комісія, що працює під керівництвом приймальної комісії Університету.

2.4 Перелік документів, що необхідно надати до відбіркової комісії та строки їх подання, а також строки вступних випробувань зазначаються в Правилах прийому.

2.5 До вступних випробувань допускаються особи, які вчасно подали всі необхідні для вступу документи згідно з Правилами прийому.

2.6 Приймальна комісія може відмовити особі в допуску до проходження вступних випробувань до аспірантури Університету виключно у

зв'язку з неподанням в установлений строк документів, визначених Правилами прийому.

2.7 Вступні випробування до аспірантури складаються з вступного іспиту із спеціальності (в обсязі програми рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності), вступного іспиту з іноземної мови (англійської) в обсязі.

2.8 Вступник, який підтвердив свій рівень знання, зокрема англійської мови, дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment, звільняється від складення вступного іспиту з іноземної мови. Під час визначення результатів конкурсу зазначені сертифікати прирівнюються до результатів вступного випробування з іноземної мови з найвищим балом.

2.9 Відповідно до Правил прийому особам, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань (спеціальності) ніж та, яка зазначена в їх дипломі магістра (спеціаліста), можуть бути призначені додаткові вступні випробування.

2.10 Результати вступних випробувань до аспірантури дійсні для вступу до Університету протягом одного календарного року.

2.11 Додатковими показниками конкурсного відбору для вступу до аспірантури Університету є середній бал вступника, наявність наукових праць, патентів, авторських свідоцтв на винахід, участь у наукових конференціях, перемога на Всеукраїнському конкурсі наукових робіт, Всеукраїнській студентській олімпіаді відповідно до Правил прийому.

2.12 Вступні випробування до аспірантури проводяться предметними комісіями, до складу яких входить від трьох до п'яти осіб з числа докторів філософії (кандидатів наук) та докторів наук, які проводять наукові дослідження за відповідною спеціальністю та відповідають за виконання відповідної освітньо-наукової програми. Склад предметних комісії призначається наказом ректора Університету.

2.13 До складу предметної комісії з іноземної мови можуть включатися також особи, які не мають наукового ступеня і вченого звання, але вільно володіють відповідною іноземною мовою і за рішенням Вченої ради можуть кваліфіковано оцінити рівень знання відповідної мови вступником.

2.14 Програми вступних випробувань формуються відповідними предметними комісіями та затверджуються головою приймальної комісії, після чого оприлюднюються на офіційному сайті Університету за три місяці до початку подання документів вступниками до аспірантури.

2.15 За результатами проведення вступних іспитів та визначення конкурсного балу (складається рейтинговий список вступників за кожною програмою) приймальна комісія приймає рішення щодо кожного вступника до аспірантури Університету.

2.16 Рішення приймальної комісії про зарахування до аспірантури вводить в дію наказом ректора, що оприлюднюється на офіційному сайті Університету в установленому порядку.

2.17 Зарахування іноземних громадян та осіб без громадянства відбувається згідно Правил прийому.

2.18 З метою врегулювання відносин зі здобувачами вищої освіти, які за результатами конкурсного відбору зараховані до аспірантури, Університет укладає угоду (контракт).

3 ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

3.1 Загальні відомості щодо освітньо-наукового процесу підготовки

3.1.1 Доктор філософії - це освітній і водночас перший науковий ступінь, що здобувається на третьому рівні вищої освіти на основі ступеня магістра або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста. Ступінь доктора філософії присуджується спеціалізованою вченою радою Університету в результаті успішного виконання здобувачем відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації.

3.1.2 Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі здійснюється за освітньо-науковою програмою та навчальним планом, що затверджуються Вченою радою Університету для кожної спеціальності.

Освітньо-наукова програма - система освітніх компонентів на третьому рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії.

Протягом строку навчання в аспірантурі аспірант зобов'язаний виконати всі вимоги освітньо-наукової програми, зокрема здобути теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіти методологією наукової та педагогічної діяльності, а також провести власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та/або практичне значення, та захистити дисертацію.

3.1.3 Навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти ступеня

доктора філософії містить інформацію про перелік та обсяг навчальних дисциплін, послідовність їх вивчення, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік освітнього процесу, форми поточного і підсумкового контролю.

3.1.4 Навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії включає обов'язкову та вибіркову частини.

3.1.5 Вибіркова частина формується з переліку дисциплін за вибором здобувача вищої освіти в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС. При цьому аспіранти, за погодженням зі своїм науковим керівником та керівником відповідного факультету чи підрозділу, мають право обирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти і пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження.

3.1.6 Протягом I-III років підготовки в аспірантурі Університету здобувачі ступеня доктора філософії можуть вивчати позакредитні навчальні дисципліни, які не передбачені навчальним планом (на факультативах, семінарах, лекціях тощо) за погодженням із науковим керівником (відповідна заява здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії подається до відділу аспірантури за місяць до початку таких навчальних занять).

3.1.7 Навчальним планом може бути передбачено виконання практичної складової протягом нормативного терміну підготовки в аспірантурі задля підвищення рівня набуття здобувачами вищої освіти компетентностей щодо організації та здійснення процесу навчання в закладах вищої освіти та отримання досвіду педагогічної діяльності.

3.1.8 Конкретний зміст, тривалість та період виконання практики здобувача вищої освіти визначається кафедрою за погодженням з науковим керівником аспіранта з урахуванням стажу і здобутого здобувачем вищої освіти досвіду роботи, напрямом його наукового дослідження та завданнями й цілями розвитку кафедри Університету.

3.1.9 Графік освітнього процесу визначає календарні терміни теоретичного навчання та екзаменаційних сесій, проведення практики та дисертаційних досліджень, атестації здобувачів, канікул. Навчальний рік включає два семестри. Освітня складова підготовки розрахована на перші два роки навчання в аспірантурі, наукової - на весь термін навчання. Графік освітнього процесу розробляється відділом аспірантури на весь період навчання, затверджується Вченою радою Університету та вводиться в дію наказом ректора.

3.1.10 За наявності обставин, які унеможливають виконання затвердженого графіку навчального процесу, здобувачу вищої освіти може бути змінений період проведення навчальних занять та підсумкового контролю (заліків та іспитів) на підставі заяви здобувача вищої освіти (з поясненням поважності причин і обставин) і клопотанням наукового

керівника, що погоджені із з проректором з науково-педагогічної роботи.

3.1.11 Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом наукового керівника та оформлення його результатів у вигляді дисертації. Здобувачі вищої освіти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи, що є невід'ємною частиною індивідуального плану виконання освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії. В ньому визначаються зміст, строки виконання, обсяг наукових робіт (теоретичних та експериментальних), кількість публікацій та конференцій, у яких планується взяти участь, а також запланований строк захисту дисертації протягом строку підготовки в аспірантурі.

3.1.12 Основними видами навчальних занять є:

Лекція - логічно завершений, науково обґрунтований і систематизований виклад навчального, наукового матеріалу. Лекція, як правило, є елементом курсу лекцій, який охоплює основний теоретичний матеріал окремої або кількох тем навчальної дисципліни. Тематика курсу лекцій визначається робочою навчальною програмою дисципліни.

Практичне заняття - вид навчального заняття, на якому викладач організовує детальний розгляд здобувачами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання здобувачем відповідно сформульованих завдань.

Консультація - вид навчального заняття, на якому аспірант отримує відповіді від викладача на конкретні питання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування;

3.1.13 Самостійна робота аспіранта є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Навчальний час, відведений для самостійної роботи здобувача вищої освіти, регламентується навчальним планом. Зміст самостійної роботи здобувача вищої освіти щодо вивчення конкретної дисципліни визначається робочою навчальною програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

3.1.14 Педагогічна (науково-педагогічна) практика в системі вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні є компонентом професійної підготовки до науково-педагогічної діяльності та становить собою вид практичної діяльності здобувачів вищої освіти щодо здійснення навчально-виховного процесу у вищій школі, включаючи викладання спеціальних дисциплін, організацію навчальної діяльності студентів, науково-методичну роботу. Терміни проходження практики визначаються графіком навчального процесу. Загальний обсяг годин практики визначається навчальним планом. Мета, завдання і зміст практики визначається робочою програмою. Загальне керівництво практикою та науково-методичне консультування здійснює

науковий керівник здобувача вищої освіти. Базою для проходження педагогічної практики є кафедра, за якою закріплений аспірант.

3.1.15 Розрахунок норм часу на керівництво практикою на третьому освітньо-науковому рівні визначається рішенням вченої ради Університету.

3.1.16 Здобувачі вищої освіти, які проводять заняття за трудовою угодою в межах Університету можуть звільнитись від педагогічної практики та атестуються кафедрою на основі наданої звітної документації.

3.2 *Наукове керівництво*

3.2.1 Здобувачу вищої освіти одночасно з його зарахуванням відповідним наказом ректора Університету призначається науковий керівник з числа наукових або науково-педагогічних працівників, як правило, з науковим ступенем доктора наук. За рішенням Вченої ради Університету, як виняток, науковим керівником може бути призначено доктора філософії.

3.2.2 Науковий керівник, який є доктором наук, може здійснювати одночасне наукове керівництво (консультування), як правило, не більше п'яти здобувачів наукових ступенів, включаючи тих, що здобувають науковий ступінь доктора наук.

3.2.3 Науковий керівник, який має ступінь доктора філософії, може здійснювати одночасне наукове керівництво роботою над дисертаціями, як правило, не більше трьох здобувачів наукового ступеня доктора філософії.

3.2.4 У разі обрання здобувачем вищої освіти міждисциплінарної теми дисертаційного дослідження рішенням Вченої ради Університету такому здобувачеві вищої освіти може бути призначено два наукових керівника з відповідних галузей науки (з розподілом годин навчального навантаження та обов'язків між ними).

3.2.5 **Обов'язки наукового керівника:**

1) Допомога у складанні індивідуального плану виконання освітньо - наукової програми доктора філософії.

2) Наукове керівництво роботою над дисертацією, надання консультацій щодо змісту і методології наукових досліджень.

3) Надання допомоги у складанні програм теоретичних та експериментальних досліджень. а також у підготовці наукових публікацій, доповідей.

4) Допомога у пошуку видань для публікації основних наукових результатів дисертації.

5) Контроль виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

6) Присутність на засіданні кафедри, де проводиться атестація здобувача вищої освіти.

7) Контроль своєчасного надання здобувачем вищої освіти у відділ аспірантури документів щодо проміжної та річної атестації.

8) За 9 місяців до завершення навчання в аспірантурі, науковий керівник письмово інформує відділ аспірантури щодо термінів подання дисертаційної роботи до захисту.

9) Після завершення здобувачем освітньо-наукової програми науковий керівник готує висновок з оцінкою його роботи у процесі підготовки дисертації та виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану.

3.2.6 Науковий керівник несе відповідальність за:

1) Актуальність теми дисертаційної роботи та своєчасний захист здобувачем вищої освіти дисертації.

2) Виконання здобувачем вищої освіти індивідуального плану виконання освітньо - наукової програми та якість його підготовки. У разі невиконання індивідуального плану виконання освітньо - наукової програми здобувачем вищої освіти, науковий керівник повинен поставити питання про дострокове відрахування здобувача вищої освіти з аспірантури та своєчасно (до завершення термінів проведення атестації) надати до відділу аспірантури витяг з протоколу засідання кафедри, де розглядається питання щодо відрахування здобувача вищої освіти.

3.2.7 Науковий керівник відповідає перед Вченою радою Університету за належне та своєчасне виконання обов'язків наукового керівника. За результатами засідання робляться висновки щодо:

- якості роботи наукового керівника;
- доцільності подальшого надання йому права наукового керівництва;
- продовження навчання його здобувача вищої освіти.

3.2.8 При невиконанні науковим керівником своїх функціональних обов'язків на основі рішення Вченої ради Університету, введеного в дію наказом ректора, науковий керівник звільняється від обов'язків керівництва здобувачами вищої освіти.

3.2.9 Зміна наукового керівника здобувача вищої освіти можлива у випадку зміни напряму дисертаційного дослідження (його теми та/або мети, об'єкту чи предмету), звільнення призначеного наукового керівника та за інших поважних причин.

3.2.10 У разі необхідності зміни наукового керівника здобувач вищої освіти має подати до відділу аспірантури заяву з визначенням причин необхідності такої зміни. Зміна наукового керівника затверджується Вченою радою Університету за погодженням з попереднім та потенційним науковими керівниками, а також завідувачами кафедр, на яких працюють обидва керівники, та вводиться в дію наказом ректора Університету.

3.3 Затвердження теми та індивідуального плану роботи здобувача вищої освіти

3.3.1 Тема та індивідуальний план роботи здобувача вищої освіти розробляється здобувачем і керівником не пізніше двох тижнів з дати зарахування на навчання за освітньо-науковою програмою доктора філософії..

3.3.2 Тема та індивідуальний план роботи розглядається на випусковій кафедрі не пізніше місяця з дати зарахування на навчання за освітньо-науковою програмою доктора філософії. (Вихідні документи: індивідуальний план, підписаний здобувачем вищої освіти, керівником, завідувачем кафедри; витяг з протоколу засідання кафедри).

3.3.3 Тему та індивідуальний план роботи розглядають на засіданні Вченої ради, до якого в обов'язковому порядку залучаються науковий керівник здобувача вищої освіти та керівник освітньо-наукової програми за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти. (Вихідні документи: індивідуальний план, підписаний здобувачем вищої освіти, керівником, завідувачем випускової кафедри, керівником освітньо-наукової програми за третім (освітньо-науковим) рівнем; витяг із протоколу засідання Вченої ради).

3.3.4 Тема та індивідуальний план роботи здобувача вищої освіти затверджується рішенням Вченої ради Університету не пізніше двох місяців з моменту зарахування аспіранта.

3.3.5 Після затвердження теми дисертації здобувач має зробити відповідний запис у своєму індивідуальному плані роботи із зазначення номеру протоколу та дати засідання Вченої ради Університету, на якому прийнято відповідне рішення.

3.3.6 На всіх етапах проходження процесу затвердження теми та індивідуального плану роботи можливе внесення коректив до них.

3.3.7 Зміни в індивідуальному плані роботи можуть передбачати:

- зміна змісту або строків виконання індивідуального плану (навчальної та/або наукової складової) на підставі пропозицій наукового керівника та здобувача вищої освіти;

- зарахування «трансферних кредитів» ЄКТС, що здобуті в іншому ЗВО або науковій установі і визнані Вченою радою Університету;

- зміна форми навчання.

3.3.8 Для проходження атестації здобувач вищої освіти повинен зберігати копію індивідуального плану.

3.3.9 У разі зміни напрямку (теми, мети, об'єкту чи предмету) дисертаційного дослідження та виникнення потреби у зміні (уточненні) теми дисертації під час підготовки здобувача вищої освіти в аспірантурі (поза аспірантурою), здобувач подає відповідну заяву до відділу аспірантури. Зміна теми затверджується Вченою радою Університету та вводиться в дію наказом ректора.

3.3.10 Здобувачі вищої освіти іноземці для здобуття мовних компетентностей замість дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням» у циклі загальної підготовки вивчають дисципліну «Науковий стиль мовної підготовки». Вивчення дисципліни передбачено їхнім індивідуальним планом, тому складання окремого навчального плану для іноземців не потребується.

3.3.11 Відділ аспірантури узагальнює інформацію про вибір здобувачами навчальних дисциплін відповідно до індивідуального плану роботи здобувача вищої освіти, формує робочі навчальні плани, погоджує з керівниками освітньо-наукових програм на третьому (освітньо-науковому) рівні та передає до навчального відділу Університету для формування навантаження кафедр на наступний навчальний рік.

3.4 Звітування здобувачів вищої освіти відповідно до індивідуального плану роботи

3.4.1 Звітування здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261.

3.4.2 Звітування про виконання індивідуального плану роботи здобувачів вищої освіти проводиться двічі на рік.

3.4.3 Звітування проміжне:

Звітування проміжне відбувається в терміни, встановлені для проведення проміжної атестації за робочими планами (січень-лютий місяць) на засіданнях (наукових семінарах) випускових кафедр.

До відділу аспірантури подається розгорнутий план дисертації (одноразово, після 1 семестру), звіт про виконану роботу, витяг із протоколу засідання кафедри відповідно до встановленого графіка.

За результатами проміжного звітування на підставі рішення засідання кафедри щодо стану виконання індивідуального плану та з урахуванням результатів проходження всіх форм поточного та підсумкового контролю, що передбачені індивідуальним навчальним планом здобувача вищої освіти та освітньо-науковою програмою підготовки доктора філософії, здобувач вищої освіти продовжує навчання в аспірантурі.

Невиконання індивідуального плану роботи за результатами проміжного звітування є підставою для ухвалення Вченою радою Університету рішення про відрахування здобувача вищої освіти, що вводиться в дію наказом ректора.

3.4.4 Звітування річне:

Звітування річне про виконання індивідуального плану роботи здобувачів вищої освіти відбувається в терміни, встановлені для проведення

річної атестації за робочими планами (червень-липень місяць) на засіданні:

- випускової кафедри;
- вченої ради університету, на якому, окрім здобувача вищої освіти, обов'язково мають бути присутні гарант освітньо-наукової програми за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти, науковий керівник, завідувач випускової кафедри (за згодою), запрошені науковці (за згодою).

До відділу аспірантури подається відповідно до встановленого графіка:

- атестація (за шаблоном).
- звіт здобувача вищої освіти за рік (за шаблоном).
- витяг із протоколу засідання випускової кафедри.
- лист атестації з індивідуального плану (за шаблоном).
- витяг із протоколу засідання вченої ради.
- план на наступний рік навчання з індивідуального плану (за шаблоном).

За результатами річного звітування на підставі рішення вченої ради щодо стану виконання індивідуального плану наукової роботи та з урахуванням результатів проходження всіх форм поточного та підсумкового контролю, що передбачені індивідуальним навчальним планом здобувача вищої освіти та освітньо-науковою програмою підготовки доктора філософії, наказом ректора аспірант переводиться на наступний рік навчання.

Невиконання індивідуального плану за результатами річного звітування є підставою для ухвалення Вченою радою Університету рішення про відрахування здобувача вищої освіти, що вводиться в дію наказом ректора.

3.4.5 Здобувачі вищої освіти, яких переведено на IV рік навчання згідно з індивідуальним планом виконання освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії мають пройти процедуру попередньої експертизи дисертації згідно Порядку проведення попередньої експертизи дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії в Східноєвропейському університеті імені Рауфа Аблязова.

Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання здобувачем вищої освіти його індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи.

3.4.6 Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється постійно діючою або спеціалізованою вченою радою, утвореною для проведення разового захисту, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Стан готовності дисертації здобувача вищої освіти до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників).

3.5 Академічна відпустка

3.5.1 Здобувач вищої освіти має право на перерву у навчанні у зв'язку з

обставинами, які унеможливають виконання ним індивідуального плану наукової роботи (за станом здоров'я, призовом на строкову військову службу у разі втрати права на відстрочку від неї, сімейними обставинами тощо). Таким особам надається академічна відпустка в установленому порядку.

3.5.2 Для отримання академічної відпустки здобувачі вищої освіти подають заяву, в якій зазначають причини та підстави для надання академічної відпустки і підтверджуючі документи.

3.5.3 Заява на надання академічної відпустки погоджується з науковим керівником, завідувачем випускової кафедри.

3.5.4 Академічна відпустка за станом здоров'я надається здобувачам на підставі висновку лікарсько-консультативної комісії (далі - ЛКК), а там, де вона відсутня, - головного лікаря лікувально-профілактичної установи (далі - ЛПУ), яка провадить медичне обслуговування здобувачів вищої освіти.

Академічна відпустка здобувачам з числа іноземців надається на підставі легалізованої медичної довідки, отриманої в іноземній державі, що подається до Університету разом з нотаріально засвідченим перекладом українською мовою.

3.5.5 Питання про надання академічної відпустки здобувачам вищої освіти розглядається на черговому засіданні Вченої ради Університету, на якому приймається відповідне рішення і встановлюються терміни академічної відпустки здобувача вищої освіти. Відповідне рішення Вченої ради Університету вводиться в дію наказом ректора та доводиться до відома здобувача вищої освіти.

3.5.6 До терміну підготовки в аспірантурі не включається період знаходження в академічній відпустці.

3.5.7 Протягом терміну навчання здобувач може скористатися правом на отримання академічної відпустки один раз. У виключних випадках, за наявності відповідного документально засвідченого обґрунтування, здобувачу може бути надано право на повторне отримання академічної відпустки протягом терміну навчання.

Максимальна тривалість академічної відпустки встановлюється до одного року. При необхідності тривалість академічної відпустки може бути подовжена ще на один рік.

Відпустки по вагітності та пологах, відпустки по догляду за дитиною до досягнення нею віку 3-х років, а у разі, коли дитина хворіє та потребує домашнього догляду, до досягнення дитиною 6-річного віку, надаються відповідно до чинного законодавства України.

3.5.8 Не пізніше ніж за місяць до закінчення терміну наданої академічної відпустки, здобувач вищої освіти має подати до відділу аспірантури заяву про (одне з перелічених): поновлення підготовки в аспірантурі Університету; продовження терміну наданої йому академічної відпустки та надати документальне підтвердження причин такого

продовження; відрахування з аспірантури Університету та, за наявності, надати документальне підтвердження зазначеним причинам відрахування. У разі академічної відпустки за станом здоров'я до заяви додається висновок ЛКК або головного лікаря ЛПУ.

3.5.9 Питання про поновлення в аспірантурі після завершення академічної відпустки, або відрахування з аспірантури, або продовження наданої раніше академічної відпустки здобувачам вищої освіти розглядається на черговому засіданні Вченої ради Університету, на якому приймається відповідне рішення, що вводиться в дію наказом ректора та доводиться до відома здобувача вищої освіти.

3.5.10 Після поновлення у зв'язку із закінченням академічної відпустки здобувач вищої освіти продовжує виконувати індивідуальний план виконання освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії.

3.5.11 Здобувачі вищої освіти, які не подали в установлений термін документи для поновлення на навчання або продовження терміну академічної відпустки, відраховуються із Університету.

3.5.12 Усі суперечливі питання з приводу надання академічної відпустки розглядає керівництво Університету за участю Ради молодих вчених.

4 Здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою

4.1 Особи, які професійно провадять наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи, мають право здобувати вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою Університету без переривання трудової діяльності або під час перебування у творчій відпустці.

Такі особи прикріплюються до Університету на строк чотири роки.

Здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою передбачає повне та успішне виконання відповідної освітньо - наукової програми і навчального плану за третім освітньо-науковим рівнем згідно із затвердженими в установленому порядку індивідуальним планом роботи здобувача вищої освіти і публічний захист дисертації у спеціалізованій вченій раді.

4.2 Навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти осіб, які прикріплені до Університету для реалізації свого права на здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою, а також їх наукове керівництво здійснюється за кошти юридичних і фізичних осіб.

Особи, прикріплені до Університету з метою здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою, мають усі права й обов'язки, визначені у Розділі 6 цього Положення.

4.3 У разі звільнення з роботи особа втрачає право здобувати вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою в Університеті та має право:

- продовжити свою підготовку для здобуття ступеня доктора філософії поза аспірантурою у закладі вищої освіти (науковій установі), до якого особа зарахована на посаду науково-педагогічного чи наукового працівника (за умови прийняття відповідного рішення таким закладом вищої освіти (науковою установою);

- вступити до аспірантури Університету для здобуття відповідного ступеня за очною або заочною формою навчання і зарахування їй відповідних кредитів ЄКТС, здобутих поза аспірантурою.

4.4 Підготовка осіб, прикріплених до Університету з метою здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою, здійснюється відповідно до Розділу 3 цього Положення.

4.5 Для зарахування на навчання поза аспірантурою науково-педагогічний чи науковий працівник не пізніше ніж за три місяці до початку вступної кампанії до аспірантури подає на відповідну кафедру Університету розгорнуту пропозицію, в якій міститься план дослідницької роботи та інформація про обсяг наукової роботи, необхідної для підготовки результатів проведених досліджень до захисту. Протягом місяця з дня надходження розгорнутої пропозиції кафедра заслуховує наукову доповідь претендента на зарахування на навчання поза аспірантурою і подає витяг із протоколу засідання кафедри на розгляд вченої ради факультету. Надалі рішення вченої ради факультету затверджується Вченою радою Університету.

4.6 На підставі рішення Вченої ради Університету ректор видає наказ про прикріплення здобувача і призначення наукового керівника.

4.7 Для прикріплення до Університету з метою написання дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії здобувач подає документи, перелік яких визначено Правилами прийому для вступу до аспірантури.

4.8 Прикріплення до Університету відбувається один раз на рік, подання документів - під час другої хвилі вступної кампанії у терміни, встановлені Правилами прийому.

5 Відрахування здобувачів вищої освіти

5.1 Підставами для відрахування здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук є:

- завершення навчання за відповідною освітньо-науковою (науковою) програмою;

- власне бажання;

- переведення до іншого закладу вищої освіти;

- невиконання індивідуального плану роботи здобувача вищої освіти;

- порушення умов угоди (контракту), укладеного між Університетом та здобувачем вищої освіти;

- інші випадки, передбачені законодавством.

5.2 Питання про відрахування здобувачів вищої освіти з будь-яких причин розглядається на черговому засіданні Вченої ради Університету, на якому ухвалюється відповідне рішення за погодженням із Радою молодих вчених. Остаточне рішення Вченої ради Університету щодо відрахування здобувачів вищої освіти вводиться в дію наказом ректора.

5.3 Підставою для розгляду питання про відрахування здобувача вищої освіти можуть бути такі документи:

- заява здобувача вищої освіти з поясненням причин переривання/закінчення навчання;

- службова записка наукового керівника та/або витяг з протоколу кафедри, за якою закріплений здобувач вищої освіти.

6 Права та обов'язки аспірантів

6.1 Здобувачі вищої освіти користуються правами здобувачів вищої освіти, визначеними Законом України «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 р. № 1556-УП, Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету міністрів України № 261 від 23 березня 2016 р.

6.2 З метою належного проведення наукових досліджень здобувачі вищої освіти мають право на:

- вільний доступ до всіх видів відкритої наукової інформації, наявної в Університеті, бібліотеках і державних архівах України;

- отримання методичного і змістовного наукового консультування щодо власного дослідження від наукового керівника,

- чіткий розподіл обов'язків між науковими керівниками у разі призначення Вченою радою Університету двох керівників;

- безпечні та нешкідливі умови для проведення наукових досліджень, забезпечення належно обладнаним місцем для наукової роботи;

- академічну мобільність;

- академічну та соціальну відпустку, зокрема за станом здоров'я, у зв'язку з вагітністю та пологами, для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, відповідно до законодавства України;

- трудову діяльність у позанавчальний час відповідно до законодавства. Здобувачі вищої освіти, які навчаються заочною (денною) формою навчання, мають право на трудову діяльність у позанавчальний час у режимі неповного робочого часу (але не більш як на 0,5 ставки за займаною посадою);

- зарахування відповідних кредитів, передбачених освітньо-науковою програмою для вивчення іноземної мови у разі наявності відповідного сертифікату, що підтверджує володіння іноземною мовою на рівні С1; а також на використання обсягу навчального навантаження, передбаченого для набуття мовних компетентностей, для здобуття інших компетентностей (за погодженням з науковим керівником);

- внесення змін до індивідуального навчального плану за погодженням зі своїм науковим керівником;

- захист до закінчення строку підготовки.

6.3 Здобувачі вищої освіти мають право брати участь в конкурсах на отримання грантової підтримки наукових досліджень та стипендій, заснованих на честь видатних діячів науки, освіти, культури, громадських діячів, а також заснованих Президентом України, Кабінетом Міністрів України, державними чи недержавними органами, підприємствами, установами чи організаціями.

6.4 Здобувачі вищої освіти зобов'язані:

- виконувати всі обов'язки здобувачів вищої освіти, визначені Законом України «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 р. № 1556-УП та інших нормативних актів;

- вчасно подавати до відділу аспірантури результати звіту та атестації;

- своєчасно вносити перелік опублікованих наукових праць до бази публікацій Університету.

З метою забезпечення належного проведення наукових досліджень здобувачі вищої освіти також зобов'язані:

- дотримуватися морально-етичних норм і стандартів поведінки дослідників у відповідній галузі (професії), встановлених Університетом;

- виконувати індивідуальний план роботи здобувача вищої освіти та систематично звітувати про хід його виконання;

- відвідувати аудиторій заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені індивідуальним навчальним планом аспіранта та освітньо-науковою програмою аспірантури.

- подати до спеціалізованої Вченої ради свої наукові досягнення у вигляді дисертації для здобувачів вищої освіти;

- повідомляти Університет (відділ аспірантури) про зміни у сімейному стані, працевлаштуванні та інших особистих даних у термін не пізніше трьох календарних днів з моменту настання таких змін.

- покладання Університетом на здобувача вищої освіти обов'язків, не пов'язаних з виконанням відповідної освітньо-наукової (наукової) програми та підготовкою дисертації (монографії, статей), забороняється.

7 Прикінцеві положення

- Положення вводиться в дію наказом ректора Університету.
- Всі зміни та доповнення до цього Положення розглядаються та приймаються на засіданні Вченої ради Університету.
- Відповідальність за впровадження Положення несуть проректор з науково-педагогічної роботи та директор департаменту з підготовки наукових кадрів.